

Vakdidactiek A: Nederlands (H002245)

Cursusomvang *(nominale waarden; effectieve waarden kunnen verschillen per opleiding)*

Studiepunten 3.0 **Studietijd 90 u**

Aanbodsessies en werkvormen in academiejaar 2026-2027

A (semester 1)	Nederlands	Gent	werkcollege peer teaching zelfstandig werk

Lesgevers in academiejaar 2026-2027

Desplenter, Youri	LW07	Verantwoordelijk lesgever
Corteville, Ine	LW07	Medewerker
De Bel, Lieve	LW07	Medewerker

Aangeboden in onderstaande opleidingen in 2026-2027

	stptn	aanbodsessie
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting taal- en letterkunde)	3	A
Educatieve Master of Science in de talen (afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	3	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting taal- en letterkunde)	3	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject) (afstudeerrichting toegepaste taalkunde)	3	A
Educatieve Master of Science in de talen (verkort traject)	3	A

Onderwijstalen

Nederlands

Trefwoorden

Taal- en literatuuronderwijs, didactiek moedertaalonderwijs, meertaligheid in een grootstedelijke context

Situering

Dit opleidingsonderdeel draagt bij tot de realisering van de basiscompetenties voor leraren en de opleidingscompetenties ter voorbereiding van de educatieve masteropleiding UGent, zoals opgenomen in de opleidingsfiche en geconcretiseerd in de competentiematrix, te consulteren op www.ugent.be/educatievemaster.

Inhoud

Aangezien aanwezigheid in de lessen verplicht is, kan dit vak vanaf lesweek 3 niet meer opgenomen worden in het curriculum.

De leerinhouden sluiten aan bij de vakinhoudelijke vorming van de studenten in de bachelor- of masteropleiding.

In het theoretische gedeelte worden de volgende algemene aspecten behandeld:

- Verdieping van deelaspecten van het moedertaalonderwijs, zoals de vaardigheden, taalbeschouwing, taalbeheersing, argumentatieleer/retorica, literatuur (poëzie, theater, historische en moderne literatuur) en gebruik van nieuwe media;
- Richtlijnen voor moedertaalonderwijs in het hoger secundair onderwijs, gebaseerd op recent onderzoek en visieteksten van onder meer www.taalunie.org en <https://www.vlaamstalenplatform.be/project-items/rapport-naar-een-talenonderwijs-in-topvorm/>.
- Vakliteratuur (lesmethodes, tijdschriften, enz.);
- Specifieke aandacht voor taalontwikkelen lesgeven, vraagstelling, instructietaal

en meertaligheid in een grootstedelijke context;

In het gedeelte oefeningen komen de volgende onderwerpen aan bod:

- Analyseren en opstellen van lesvoorbereidingen met het oog op de stage;
- Didactische vaardigheden en richtlijnen voor class management bij het opzetten van leeromgevingen;
- Vaardigheden in verband met differentiatie, evaluatie en remediëring.

Bovenstaande onderwerpen zullen zowel theoretisch als praktisch gekaderd worden tijdens de contactmomenten.

Begincompetenties

Van studenten wordt verwacht voldoende domeinspecifieke kennis verworven te hebben vooraleer het opleidingsonderdeel aan te vatten. De toegangsvereisten tot de vakdidactiek zijn gereguleerd. Meer informatie hierover kan geraadpleegd worden op www.ugent.be/educatievemaester.

Eindcompetenties

- 1 De studenten kunnen een correct en rijk taalgebruik hanteren, schriftelijk en mondeling. Ze hebben de nodige discipline om hun teksten na te lezen, zodat werkbladen en cursussen zonder fouten aan de leerlingen worden aangeboden. Ze kunnen het leer-en ontwikkelingsproces van de leerlingen in het Standaardnederlands begeleiden. Vanuit een pluralistische levenshouding kunnen ze strategieën ontwikkelen om te communiceren met anderstalige leerlingen en ouders.
- 2 De studenten kunnen gevorderde vaardigheden met betrekking tot de taal-en letterkundige analyse inzetten in een didactische context.
- 3 De studenten kunnen een goed opgebouwde en inhoudelijk rijke lesvoorbereiding opstellen, met aandacht voor het leerplan en de voorkennis van de leerlingen. Ze houden hierbij rekening met de verschillende lesfasen (introductie-, instructie-, verwerkings-, vastzettings-, en/of evaluatiefase).
- 4 De studenten kunnen leerinhouden omzetten in gevarieerde en activerende werkvormen, aangepast aan hun doelpubliek. Ze sluiten hiermee aan bij de leefwereld en de interesses van hun leerlingen. Ze maken hierbij ook gebruik van nieuwe media.
- 5 De studenten weten hoe ze de verschillende vaardigheden geïntegreerd aan bod laten komen in een lesgeheel.
- 6 De studenten kunnen de leerstof helder en tegen een goed tempo doorgeven aan de leerlingen. Ze hebben daarbij aandacht voor differentiatie in de klascontext en in de instructietaal.
- 7 De studenten hebben gevorderde inzichten in taalontwikkelen lesgeven, vraagstelling en instructietaal.
- 8 De studenten streven blijvend naar een betere attitude op het vlak van beslissingsvermogen, relationele gerichtheid, kritische ingesteldheid, leergierigheid, organisatievermogen, zin voor samenwerking en verantwoordelijkheidszin.
- 9 De studenten leren kritisch omgaan met taaltechnologische hulpmiddelen (beperkingen en ethische bezwaren) en ze kunnen op die manier hun leerlingen het wetenschappelijk en maatschappelijk belang van taaltechnologie doen inzien in vakken als 'Taalredactie en Taaltechnologie'/'Taalredactie en Communicatie'.
- 10 Studenten hebben inzicht in theoretische aspecten van taalverwerving en taaldidactiek, en vertalen dit inzicht naar de lespraktijk.

Creditcontractvoorwaarde

Toelating tot dit opleidingsonderdeel via creditcontract is mogelijk na gunstige beoordeling van de competenties

Examencontractvoorwaarde

Dit opleidingsonderdeel kan niet via examencontract gevolgd worden

Didactische werkvormen

Werkcollege, Zelfstandig werk, Peer teaching

Toelichtingen bij de didactische werkvormen

Elke week wordt een inhoudelijk relevant thema uit de onderwijspraktijk voorgesteld, bijv. leesvaardigheid, schrijfvaardigheid, literatuuronderwijs, enz. We bespreken vakdidactische theorievorming over deze onderdelen en daarna volgen concrete casussen uit de schoolpraktijk.

LIO-richtlijnen worden individueel met de studenten besproken.

Dit opleidingsonderdeel gaat uit van verantwoord gebruik van generatieve artificiële intelligentie (GAI). Tijdens de lessenreeks wordt toegelicht wat hieronder verstaan wordt.

Van dit opleidingsonderdeel worden geen lesopnames gemaakt.

Studiemateriaal

Type: Slides

Naam: nvt

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Type: Reader

Naam: nvt

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Type: Handouts

Naam: nvt

Richtprijs: Gratis of betaald door opleiding

Optioneel: nee

Referenties

- Witte, T. (2008). *Het oog van de meester*. Delft: Eburon.
- Hajer, M. & Meestringa, T. (2009). *Handboek Taalgericht vakonderwijs*. Amsterdam: Coutinho.
- Van den Branden, K. (2013). *Onderwijs voor de 21ste eeuw. Een boek voor leerkrachten en ouders*. Leuven: Acco.
- Nederlandse Taalunie (2017). *Iedereen taalcompetent!* Den Haag: Nederlandse Taalunie. Online te raadplegen via: taalunieversum.org/sites/tuv/files/downloads/iedereen_taalcompetent_0.pdf
- Vanhooren, S. & Wulftange, L. (2020). *De taalcompetente leraar. Een referentiekader voor taalcompetenties van leraren in Nederland en Vlaanderen*. Den Haag: Nederlandse Taalunie.
- D'Hoker, E. (2021). *Leerlingen en literatuur*. Tiel: Lannoo.
- Schiepers, M. e. a. (2022). *Voluit taal. Didactiek Nederlands voor de eerste en tweede graad van het secundair onderwijs*. Leuven: Borgerhoff & Lambergts
- Dera, J. (2023). *Vaardig met vakinhoud*. Bussum: Coutinho.

Vakinhoudelijke studiebegeleiding

De studiebegeleiding gebeurt door de lesgevers.

Interactieve ondersteuning via het online leerplatform.

Feedback verloopt via e-mail, tijdens de contacturen of op afspraak.

Evaluatiemomenten

niet-periodegebonden evaluatie

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de eerste examenperiode

Evaluatievormen bij periodegebonden evaluatie in de tweede examenperiode

Evaluatievormen bij niet-periodegebonden evaluatie

Participatie, Werkstuk

Tweede examenkans in geval van niet-periodegebonden evaluatie

Examen in de tweede examenperiode is mogelijk

Toelichtingen bij de evaluatievormen

- Onder 'participatie' wordt de microteaching begrepen. De student ontvangt naderhand feedback van de peers en van de onderwijsdidactici.
- Onder 'werkstuk' wordt het uitwerken van een lessenreeks begrepen.
- Voor LIO's wordt de evaluatie individueel vastgelegd.

Eindscoreberekening

NPE (100%): Het werkstuk telt mee voor 50% en de participatie ook voor 50%.

Wanneer men niet deelneemt aan één of meer onderdelen van de evaluatie kan men niet meer slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore in dat geval een cijfer van 8 of meer op twintig zou zijn, wordt dit

(Voorstel)

teruggebracht tot het hoogste niet-delibereerbare cijfer (hoogstens 7/20)
Aanwezigheid in de lessen is verplicht. Wie ongegrond afwezig is, kan eveneens
een niet-delibereerbare eindscore krijgen.

Faciliteiten voor werkstudenten

Te bepalen in overleg met verantwoordelijk lesgever.
LIO's bespreken hun traject met de verantwoordelijk lesgever.